

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

PUUMALA 21.1.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisten parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Puumalan askeleet

Puumala, eläväinen 2 000 asukkaan ja 4 000 vapaa-ajanasunnon kunta Saimaan rannalla, tarjoaa jo nyt asukkailleen hyvät kunnalliset peruspalvelut, ihanat rantamaisemat ja monipuolisesti mahdollisuuksia liikuntaan. Tammikuussa Puumalassa kokoonnuttiin keskustelemaan Suomen ja oman alueen tulevaisuudesta 28 hengen voimin. Keskustelijoista nuorin oli syntynyt 2002 ja vanhin 1941.

Tilaisuuden isännöi Puumalan kansalaisopisto. Keskustelua koordinoi opiston rehtori **Leena Viisanen** ja moderoi **Marketta Auvinen**. Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Kunnanjohtaja **Matias Hilden** kertoi Puumalan historiasta, nykyhetkestä ja tulevaisuudesta.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymyksen äärellä keskusteltiin kaikkien mahdollisuudesta tavoitella hyvää elämää, ja hyvän elämän määrittely herätti paljon ajatuksia. Hyvän elämän todettiin tarkoittavan muun muassa työtä tai merkityksellistä tekemistä, inhimillisyyttä ja jokaiselle yksilölle erityislaatuisten, omien arvojen toteuttamista. Hyvän elämän eväinä keskustelussa mainittiin esimerkiksi yhteiskuntavakaus, perustoimeentulo, palvelut ja elävä paikallisuus.

Koulutuksesta puhuttiin paljon, ja maksutonta koulutusta pidettiin hyvän elämän perustavana edellytyksenä. Kysymykseen tuli pienryhmistä ideoita esimerkiksi hyvästä paikallisesta infrasta ja yksilön vapaudesta ja vastuusta. Suosituimmaksi ehdotukseksi äänestyksessä nousi kuitenkin: ”Taataan kaikille peruskoulutus, perustulo ja perusterveys.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Pohdinta koulutuksen merkityksestä jatkui. Lisäksi puhuttiin solidaarisuuden tärkeydestä: ”Kaveria ei jätetä.” Osansa keskustelussa saivat myös luonnosta huolehtiminen, omavaraistalous ja sukupolvien välinen yhteys. Keskustelu sivusi myös suomalaista arvopohjaa, humanismia, länsimaista demokratiaa ja avoimen yhteiskunnan sekä uskottavan yhteiskuntajärjestyksen tärkeyttä. Vastauksena kysymykseen puumalalaiset valitsivat ideoistaan suosikiksi laaja-alaiseen sivistykseen liittyvän ehdotuksen: ”Opetetaan ja kannustetaan uteliaisuuteen sekä kriittiseen ajatteluun.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin paljon Puumalassa asuvista ja liikkuvista ihmisistä. Yhteistyön yrittäjien, paikallisten ja vapaa-ajanasukkaiden välillä toivottiin tiivistyvän. Senioriväen tueksi toivottiin tukea digipalveluihin ja naapuripua syrjäkylille. Etsittiin myös yhteistuumiin houkuttimia lisäväen saamiseksi Puumalaan esimerkiksi parantamalla työnteon edellytyksiä ja mainostamalla kuntaa lapsiperheille.

Myös luonto Puumalan hyvinvoinnin kulmakivenä puhutti. Suurimman suosion sai asukkaiden ja ympäristön hyvinvointia lisäävä ehdotus: ”Pidetään Saimaa puhtaana.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskusteluserjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella **#100askelta**

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Puumalan keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen turvaaminen kaikille tulevaisuudessa.
- Taataan kaikille peruskoulutus, -tulo ja -terveys.
- Tasa-arvoisen koulutuksen avulla mahdollistetaan taito oppia tunnistamaan oman hyvän elämän edellytyksiä.
- Riittävän hyvä palvelutaso! Koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut, päivittäistarvikkeet saatava paikallisesti.
- Yksilön vastuu itsestään ja sitä kautta lähiyhteisöstä. Näin hyvä leviää.
- Hyvä ja riittävä infra mahdollistamaan yhteydet muuhun maailmaan! Tiet ja verkkoyhteydet, julkinen liikenne ja yhteisöllinen liikenne.
- Yksilönvapaus, joka ei loukkaa muita.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Vastuu luonnosta, kierrättämisestä ja kuluttamisesta.
- Opetetaan ja kannustetaan uteliaisuuteen sekä kriittiseen ajatteluun.
- Lapsiin ja nuoriin kohdistetut palvelut hyvällä tasolla.
- Luonnon ja ympäristön säilyttäminen positiivisilla päätöksillä ja yksilön vastuulla.
- Meidän pitää kuluttaa viisaasti ja luontoa arvostaen.
- Sukupolvien välinen vuorovaikutus on tärkeää henkisen perinnön siirtymiseksi ja itsetunnon vahvistamiseksi.
- Tunnistetaan omat juuret ja siirretään turvallisuuden tunne yli sukupolvien.
- Moniarvoisen avoimen kansalaisyhteiskunnan kehittäminen. Vastuullinen keskusteluilmapiiri kaikille, tasa-arvoinen mahdollisuus yhteiskunnan kehittämiseen, rohkeus ja ennakkoluulottomuus uuteen.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Pidetään Saimaa puhtana.
- Käytetään paikallisia palveluita -> laadukkaat palvelut säilyvät paikkakunnalla.
- Huolehdimme luonnosta: metsäluonto ja Saimaa.
- Verkostoituminen paikallisten ja vapaa-ajanasukkaiden kanssa ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen.
- Vastuutetaan ja otetaan mukaan kehittämiseen nuoria ja vapaa-ajanasukkaita.
- Paikallisten palveluiden ja tuotteiden käyttäminen.
- Säilytetään ja kehitetään matkailun perusedellytyksiä. Palvelutaso, fyysinen ympäristö ja markkinointi, koska matkailu on tärkeä työllistäjä Puumalassa.
- Uusien aktiivisten, hyödyllisten asukkaiden houkutteleminen. Vetovoimana luonto, asuminen, lupsakat ihmiset.
- Puumalan itsenäisyyden säilyttäminen. Paikallinen päätösvalta palvelutasoon.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen